चम्पूरामायणे

बालकाण्डम्

२१ – ३०.०४.२०१८

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Saṃskṛtam · Value Education · Technology

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥
Samskrtam · Value Education · Technology

पुनरावर्तनम्

- पीठिका – मङ्गलाचरणम्, चम्पूस्वरूपम्, काव्यवस्तु
- क्रौञ्चवधप्रसङ्गः
- ब्रह्मणः आदेशेन वाल्मीकिना रामायणस्य रचना
- लवकुशाभ्यां रामायणस्य अध्ययनं गानञ्च
- श्रीरामस्य आस्थाने रामायणगानस्य आरम्भः

पुनरावर्तनम्

- अयोध्यायाः, दशरथस्य च वर्णनम्
- पुत्रार्थं तप्यमानेन दशरथेन अश्वमेध-पुत्रकामेष्ट्योः विधानम्
- देवैः नारायणस्य दर्शनम्, रावणस्य दौर्जन्यवर्णनम्
- अवतरीतुं विष्णोः निर्धारः, वानरादिषु रूपेषु देवनामवतारः
- पायसप्रदानं विभागश्च

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥ Samskrtam · Value Education · Technology

पुनरावर्तनम्

- गर्भवत्याःकौसल्यायाः वर्णनम्
- श्रीरामस्य, तद्भ्रातॄणां च जननम्
- विश्वामित्रस्यागमनम्, श्रीरामं प्रेषयितुम् अभ्यर्थना
- वसिष्ठादेशेन दशरथस्याङ्गीकारः, रामलक्ष्मणयोः प्रेषणम्
- बला-अतिबलयोः उपदेशः, अङ्गदेशदर्शनम्

तदनु मानससरःप्रसृतां सरयूमतिक्रम्य वृत्रवधप्रवृद्धवृद्धश्रवःपङ्क-क्षालनलब्धमलयोर्मलदकरूषनाम्नोर्जनपदयोः सीम्नि कृतपदयोर्दाशरथ्योः पुनरप्येवमब्रवीत् ।

- तदनु, मानस-सरः-प्रसृताम्, सरयूम्, अतिक्रम्य, वृत्र-वध-प्रवृद्ध-वृद्धश्रवस्-पङ्क-क्षालन-लब्ध-मलयोः, मलद-करूष-नाम्नोः, जनपदयोः, सीम्नि, कृत-पदयोः, दाशरथ्योः, पुनः, अपि, एवम्, अब्रवीत् ।

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Samskrtam - Value Education - Technology

तदनु मानससरःप्रसृतां सरयूमतिक्रम्य ...

- तदनु = तदनन्तरम्, अङ्गदेशम् अतीत्य
- मानससरःप्रसृताम् = मानससरोवरात् प्रभवन्तीम्
- सरयूम् = सरयूनदीम्
- अतिक्रम्य = अतीत्य

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskritam · Value ...

वृत्रवधप्रवृद्धवृद्धश्रवःपङ्कक्षालनलब्धमलयोर्मलदकरूषनाम्नोर्जनपदयोः सीम्नि

- वृत्रवध... - वृत्रस्य = वृत्रासुरस्य, वधः = हननम्,
- वृत्रवधेन प्रवृद्धम् = समेधितम्, वृद्धश्रवसः = इन्द्रस्य, पङ्कम् = पापम्/ ब्रह्महत्यादोषः
- तस्य पापस्य क्षालनम् = मार्जनम्, तेन लब्ध-मलयोः = प्राप्त-कल्मषयोः
- मलद-करूष-नाम्नोः जनपदयोः = देशयोः
- सीम्नि = सीमप्रदेशे

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥ Samskrtam · Value Education · Technology

कृतपदयोर्दाशरथ्योः पुनरप्येवमब्रवीत् ।

- कृतपदयोः = न्यस्तपादयोः
- दाशरथ्योः = रामलक्ष्मणयोः
- पुनरपि = भूयोऽपि
- एवम् = वक्ष्यमाणप्रकारेण
- अब्रवीत् = अवदत्

तदनु मानससरःप्रसूतां सरयूमतिक्रम्य ...

- तात्पर्य्यम् – अङ्गदेशं दृष्ट्वा रामलक्ष्मणौ विश्वामित्रेण सह मानससरोवरात् प्रभवन्तीं सरयूनदीम् अतीत्य मलद-करूष-नामकयोः देशयोः सीमप्रदेशं प्राप्तवन्तौ । वृत्रासुरस्य वधेन ब्रह्महत्यादोषं प्राप्तः इन्द्रस्य अस्मिन् प्रदेशे पापनिवृत्तिः जाता । तस्य पापस्य सम्पर्कात् अनयोः देशयोः मलदः-करूषः इति नाम अभूत् । तं प्रदेशं प्रविश्य विश्वामित्रः भूयोऽपि रामलक्ष्मणौ उद्दिश्य अकथयत् ।

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥
Samskrtam · Value Education · Technology

तदनु मानससरःप्रसृतां सरयूमतिक्रम्य ...

- मानससरःप्रसृताम् – मानसम् इति सरः, मानससरसः प्रसृता, ताम्
- वृत्रवधप्रवृद्धवृद्धश्रवःपङ्कक्षालनलब्धमलयोः – वृत्रस्य वधः, वृत्रवधेन प्रवृद्धम्, वृद्धश्रवसः पङ्कम्, वृत्रवधप्रवृद्धं वृद्धश्रवःपङ्कम्, वृत्र...पङ्कस्य क्षालनम्, वृत्र...क्षालनेन लब्धम्, वृत्र...लब्धं मलं ययोः तौ, तयोः। "वृद्धश्रवाः शुनासीरः पुरुहूतः पुरन्दरः", "अस्त्री पङ्कं पुमान् पाप्मा पापं किल्बिषकल्मषम्"

तदनु मानससरःप्रसृतां सरयूमतिक्रम्य ...

- मलदकरूषनाम्नोः – मलदश्च करूषश्च, मलदकरूषौ नामनी ययोः तौ, तयोः। नकारान्तः, पुं, ६।२
- सीम्नि – नकारान्तः, स्त्रीलिङ्गः, ७।१
- कृतपदयोः – कृतं पदं याभ्यां तौ, तयोः
- अब्रवीत् – "ब्रूञ् व्यक्तायां वाचि", लङ् प्रथम।१

Vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Samskritam - Value Education

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- यक्षः, सुकेतुः, द्रुहिण-प्रसादात्, लेभे, सुताम्, काम्, अपि, ताटका-आख्याम्, सुन्दः, किल, एनाम्, परिणीय, तस्याम्, मारीच-नीचम्, जनयाम्बभूव
- लेभे = प्राप
- कः लेभे ? यक्षः = गुह्यकः
- किंनामा यक्षः ? सुकेतुः

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskrtam - Value Education

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- कां लेभे ? कामपि = काञ्चित्, सुताम् = पुत्रीम्
- कीदृशीं सुताम् ? ताटकाख्याम् = ताटकानाम्नीम्
- कथं लेभे ? द्रुहिणप्रसादात् = ब्रह्मणः वरात्

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskritam · Value Education

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- जनयाम्बभूव = उत्पादितवान्, किल
- कः जनयाम्बभूव? सुन्दः = सुन्दनामा यक्षः
- किं कृत्वा जनयाम्बभूव ? एनाम् = ताटकाम्, परिणीय = विवाहं कृत्वा
- कस्यां जनयाम्बभूव ? तस्याम् = ताटकायाम्
- कं जनयाम्बभूव? मारीचनीचम् = क्षुद्रं मारीचम्

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Samskritam · Value Education

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- अन्वयः – सुकेतुः यक्षः द्रुहिणप्रसादात् ताटकाख्यां कामपि सुतां लेभे । सुन्दः एनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव किल ।
- तात्पर्य्यम् – सुकेतुनामा यक्षः ब्रह्मणः वरेण ताटकानाम्नीं पुत्रीं प्राप्तवान् । सुन्दाख्यः यक्षः ताम् ऊढ्वा तस्यां मारीचनामकं क्षुद्रम् उत्पादितवान् ।

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Samskritam · Value Education

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- द्रुहिणप्रसादात् – द्रुहिणस्य प्रसादः, तस्मात् । "धाता-अब्जयोनिः द्रुहिणः विरिञ्चिः कमलासनः" (अमरः)
- प्रसादात् + लेभे = प्रसादाल्लेभे – परसवर्णसन्धिः ("तोर्लि" ८।४।६०)
- लेभे – "डुलभष् प्राप्तौ" लिट्, प्रथम।१
- परिणीय – परि + "णीञ् प्रापणे" - ल्यबन्ताव्ययम्

यक्षः सुकेतुर्द्रुहिणप्रसादाल्लेभे सुतां कामपि ताटकाख्याम् ।
सुन्दः किलैनां परिणीय तस्यां मारीचनीचं जनयाम्बभूव ॥ ३९ ॥

- मारीचनीचम् – मारीचश्चासौ नीचश्च
- जनयाम्बभूव – "जनी प्रादुर्भावे" + णिच् – लिट् प्रथम।१
- इन्द्रवज्रा वृत्तम्

Samskrtam ·Value Educ...

एकदा सुन्दे निहते मारीचः कुम्भसम्भवमभिभूय तस्य शापादवाप कौणपताम् ।

- एकदा, सुन्दे, निहते, मारीचः, कुम्भ-सम्भवम्, अभिभूय, तस्य, शापात्, अवाप, कौणपताम् ।
- एकदा = कदाचित्
- सुन्दे निहते = अगस्त्यशापेन सुन्दे मृते सति
- अवाप = प्राप्तवान्

एकदा सुन्दे निहते मारीचः कुम्भसम्भवमभिभूय तस्य शापादवाप कौणपताम् ।

- कः अवाप ? मारीचः = सुन्द-ताटकयोः पुत्रः
- किम् अवाप ? कौणपताम् = राक्षसत्वम्
- किंकृत्वा अवाप? कुम्भसम्भवम् = अगस्त्यम्, अभिभूय = आक्रम्य
- कस्मात् कारणात् अवाप ? तस्य = अगस्त्यस्य, शापात् = आक्रोशात्

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskrtam · Value Educ...

एकदा सुन्दे निहते मारीचः कुम्भसम्भवमभिभूय तस्य शापादवाप कौणपताम् ।

- अन्वयः – एकदा सुन्दे निहते (सति) मारीचः कुम्भसम्भवम् अभिभूय तस्य शापात् कौणपताम् अवाप ।
- तात्पर्य्यम् – कदाचित् अगस्त्यमहर्षेः शापेन सुन्दः हतः । तदा कोपेन तत्पुत्रः मारीचः (ताटकया सह) अगस्त्यम् आक्रम्य तस्य शापात् राक्षसत्वं प्राप्तवान् ।

vyoma ॥वाचं धेनुमुपासीत॥ Samskritam · Value Education

एकदा सुन्दे निहते मारीचः कुम्भसम्भवमभिभूय तस्य शापादवाप कौणपताम् ।

- कुम्भसम्भवम् – "अगस्त्यः कुम्भसम्भवः" (अमरः) । कुम्भः सम्भवः यस्य सः, तम् ।
- अवाप – अव+"आप्लृ व्याप्तौ" – लिट्, प्रथम।१
- कौणपताम् – "राक्षसः कौणपः क्रव्यात् क्रव्यादोऽस्रप आशरः" (अमरः)। कौणपस्य भावः – कौणप+तल् (तद्धितः) । आकारान्तः, स्त्री, २।१

ताटकाप्यभूत्पुरुषादिनी ।

- ताटका, अपि, अभूत्, पुरुष-आदिनी
- ताटका अपि
- पुरुषादिनी = मनुष्यभक्षिणी राक्षसी
- अभूत्

ताटकाप्यभूत्पुरुषादिनी ।

- तात्पर्य्यम् – ताटकापि अगस्त्यशापेन मनुष्यभक्षिणी राक्षसी जाता ।
- पुरुषादिनी – पुरुषान् अत्तुं शीलम् अस्याः । पुरुष + अद् + णिनि (कृत्) । ईकारान्तः, स्त्री, १।१

सेयमब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणात्मजेन सह जनपदविपदं विदधाना व्यापादनीया त्वयेति ।

- सा, इयम्, अब्ज-आसन-सिद्ध-सिन्धुर-सहस्र-प्राणा, आत्मजेन, सह, जनपद-विपदम्, विदधाना, व्यापादनीया, त्वया, इति (अब्रवीत्)।
- व्यापादनीया = मारणीया
- केन व्यापादनीया ? त्वया = रामेण
- का व्यापादनीया ? सा इयम् = पूर्ववर्णिता ताटका

vyoma
॥ सा धेनुमुपासीत ॥
Samskrtam

सेयमब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणात्मजेन सह जनपदविपदं विदधाना व्यापादनीया त्वयेति ।

- कीदृशी इयम् ? अब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणा – अब्जासनः = ब्रह्मा, तेन सिद्धम् = प्राप्तम्, सिन्धुरसहस्रस्य = सहस्रसङ्ख्याकानां गजानाम्, प्राणः = बलम् यस्याः तादृशी
- पुनः कीदृशी इयम् ? विदधाना = कुर्वाणा
- किं विदधाना ? जनपदविपदम् = देशे उपप्लवम्
- केन सह विदधाना ? आत्मजेन = पुत्रेण मारीचेन सह

Samskritam · Value Education

सेयमब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणात्मजेन सह जनपदविपदं विदधाना व्यापादनीया त्वयेति ।

- तात्पर्य्यम् – एषा ताटका ब्रह्मणः प्रसादेन सहस्रगजबलयुक्ता पुत्रेण मारीचेन सह देशे उपप्लवं जनयन्ती त्वया मारणीया (इति विश्वामित्रः रामम् अब्रवीत्)

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥ Samskrtam · Value Education

सेयमब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणात्मजेन सह जनपदविपदं विदधाना व्यापादनीया त्वयेति ।

- अब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणा – अब्जम् आसनं यस्य सः, अब्जासनेन सिद्धः । सिन्धुराणां सहस्रम् । सिन्धुरसहस्रस्य प्राणः । अब्जासनसिद्धः सिन्धुरसहस्रप्राणः यस्याः सा ।
- आत्मजेन – "आत्मजः तनयः सूनुः सुतः पुत्रः" (अमरः)
- जनपदविपदम् – जनपदस्य विपत्, ताम् । दकारान्तः, स्त्री, २।१

सेयमब्जासनसिद्धसिन्धुरसहस्रप्राणात्मजेन सह जनपदविपदं विदधाना व्यापादनीया त्वयेति ।

- विदधाना – “डुधाञ् धारणपोषणयोः” – शानच् + टाप्
- व्यापादनीया – वि+आ+ “पद गतौ” + णिच् + अनीयर् + टाप्

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskrtam - Value Education - Technology

रामस्तमाकर्ण्य स्त्रीवधशङ्कामकरोत् ।

- रामः, तम्, आकर्ण्य, स्त्री-वध-शङ्काम्, अकरोत्
- रामः
- तम् = विश्वामित्रकथितं ताटकावृत्तान्तम्
- आकर्ण्य = श्रुत्वा
- स्त्रीवधशङ्काम् = नारीहननस्य शास्त्रनिषिद्धत्वात् संशयम्
- अकरोत् = कृतवान्

रामस्तमाकर्ण्य स्त्रीवधशङ्कामकरोत् ।

- तात्पर्य्यम् – रामः विश्वामित्रकथनं श्रुत्वा शास्त्रनिषिद्धत्वात् नारीहननं कथं कर्तव्यमिति सन्देहं पृष्टवान् ।

- स्त्रीवधशङ्काम् – स्त्रियाः वधः, स्त्रीवधस्य शङ्का

किञ्च वैरोचनीं मन्थरां वसुन्धरापराधधुरन्धरां पुरन्दरेण निहतां जनार्दनकृतमर्दनां च भार्गवजननीं प्रदर्श्य दाशरथेरमन्दां सुन्दवधूवधविचिकित्सामुत्सारयामास ।

- किञ्च, वैरोचनीम्, मन्थराम्, वसुन्धरा-अपराध-धुरन्धराम्, पुरन्दरेण, निहताम्, जनार्दन-कृत-मर्दनाम्, च, भार्गव-जननीम्, प्रदर्श्य, दाशरथेः, अमन्दाम्, सुन्द-वधू-वध-विचिकित्साम्, उत्सारयामास

Vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskritam · Value Education · Technology

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- उत्सारयामास = निवारितवान्
- [कः? विश्वामित्रः]
- काम् उत्सारयामास ? सुन्दवधूवधविचिकित्साम् = सुन्दपत्न्याः ताटकायाः मारणविषये संशयम्
- कीदृशीं सुन्दवधूवधविचिकित्साम् ? अमन्दाम् = अनल्पाम्
- कस्य सुन्दवधूवधविचिकित्साम् ? दाशरथेः = रामस्य

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- किं कृत्वा उत्सारयामास ? प्रदर्श्य = दृष्टान्ततया निर्दिश्य
- किं प्रदर्श्य? (दृष्टान्तद्वयम्)
- वैरोचनीम् = विरोचनपुत्रीम् मन्थराम्, वसुन्धरापराधधुरन्धराम् = लोकपीडनतत्पराम्, पुरन्दरेण = इन्द्रेण, निहताम् = मारिताम्
- जनार्दनकृतमर्दनाम् = विष्णुना व्यापादिताम्, भार्गवजननीम् = शुक्रमातरम्

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- तात्पर्य्यम् – विश्वामित्रः पूर्वकाले लोकपीडनतत्परां विरोचनपुत्रीं मन्थराम् इन्द्रेण मारिताम्, विष्णुना व्यापादितां शुक्रमातरं च दृष्टान्तत्वेन निर्दिश्य रामस्य ताटकवधविषयकं गभीरं सन्देहं निवारितवान् ।

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- श्रूयते हि पुरा शक्रो विरोचनसुतां नृप । पृथिवीं हन्तुमिच्छन्तीं मन्थरामभ्यसूदयत् ॥
- विष्णुना च पुरा राम भृगुपत्नी पतिव्रता । अनिन्द्रं लोकमिच्छन्ती काव्यमाता निषूदिता ॥
- एतैश्चान्यैश्च बहुभी राजपुत्रैर्महात्मभिः । अधर्मसहिता नार्यो हताः पुरुषसत्तमैः ॥
  तस्मादेनां घृणां त्यक्त्वा जहि मच्छासनात् नृप ॥

(बाल० २५-२०-२२)

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- वैरोचनीम् – विरोचनस्य अपत्यं स्त्री – विरोचन + अण् + ङीप्
- वसुन्धरापराधधुरन्धराम् – वसुन्धरायाः अपराधः, वसुन्धरापराधस्य धुरन्धरा
- पुरन्दरेण – "वृद्धश्रवाः शुनासीरः पुरुहूतः पुरन्दरः" (अमरः)
- जनार्दनकृतमर्दनाम् – जनार्दनेन कृतम्, जनार्दनकृतं मर्दनं यस्याः सा, ताम्

किञ्च वैरोचनीं मन्थराम् ....

- भार्गवजनानीम् – भृगोरपत्यं भार्गवः, भार्गवस्य जननी, ताम्
- अमन्दाम् – न मन्दा, ताम्
- सुन्दवधूवधविचिकित्साम् – सुन्दस्य वधूः, सुन्दवध्वाः वधः, सुन्दवधूवधस्य विचिकित्सा । “विचिकित्सा तु संशयः” (अमरः)
- उत्सारयामास – उत् + सृ गतौ + णिच् – लिट्, प्रथम।१

आश्रुतः श्रुतवृत्तेन तेन सुन्दप्रियावधः ।
तमेवान्ववदत्तस्य चापः शिञ्जारवच्छलात् ॥ ४० ॥

- आश्रुतः, श्रुत-वृत्तेन, तेन, सुन्द-प्रिया-वधः, तम्, एव, अन्ववदत्, तस्य, चापः, शिञ्जा-रव-च्छलात्
- आश्रुतः = प्रतिज्ञातः
- कः आश्रुतः ? सुन्दप्रियावधः = ताटकायाः हननम्
- केन आश्रुतः ? तेन = रामेण
- कीदृशेन तेन ? श्रुतवृत्तेन = आकर्णित-पूर्ववृत्तान्तेन

vyoma
॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskritam - Value Education

आश्रुतः श्रुतवृत्तेन तेन सुन्दप्रियावधः ।
तमेवान्ववदत्तस्य चापः शिञ्जारवच्छलात् ॥ ४० ॥

- अन्ववदत् = अनुसृत्य अब्रवीत्
- कः अन्ववदत्? तस्य = रामस्य, चापः = धनुः
- कम् अन्ववदत् ? तम् एव = रामम् एव
- कथम् अन्ववदत् ? शिञ्जारवच्छलात् = ज्याघोषव्याजेन

आश्रुतः श्रुतवृत्तेन तेन सुन्दप्रियावधः ।
तमेवान्ववदत्तस्य चापः शिञ्जारवच्छलात् ॥ ४० ॥

- अन्वयः – श्रुतवृत्तेन तेन सुन्दप्रियावधः आश्रुतः । तस्य चापः शिञ्जारवच्छलात् तम् एव अन्ववदत् ।
- तात्पर्य्यम् – विश्वामित्रकथितं पूर्ववृत्तान्तं श्रुत्वा रामः ताटकावधं प्रतिज्ञातवान् । तस्य धनुरपि ज्याघोषव्याजेन तमेव अनुसृत्य अवदत् । (प्रतिज्ञासमनन्तरं रामः धनुष्टङ्कारं चकार)

आश्रुतः श्रुतवृत्तेन तेन सुन्दप्रियावधः ।
तमेवान्ववदत्तस्य चापः शिञ्जारवच्छलात् ॥ ४० ॥

- आश्रुतः – आ+ “श्रु श्रवणे” + क्त
- श्रुतवृत्तेन – श्रुतं वृत्तं येन सः, तेन
- सुन्दप्रियावधः – सुन्दस्य प्रिया, सुन्दप्रियायाः वधः
- शिञ्जारवच्छलात् – शिञ्जायाः रवः, शिञ्जारवस्य छलम्, तस्मात् । “मौर्वी ज्या शिञ्जिनी गुणः” (अमरः) | शिञ्जारव + छलम् = शिञ्जारवच्छलम् । तुगागमसन्धिः ।

vyoma ॥ वाचं धेनुमुपासीत ॥
Samskrtam · Value Education · Technology

सङ्क्षेपः

- ताटकावृत्तान्तः
- रामस्य स्त्रीवधशङ्का
- दृष्टान्तप्रदर्शनेन शङ्कानिवारणम्
- रामेण ताटकावधस्य प्रतिज्ञा

QUESTIONS/DOUBTS?

Email us @

sanskritfromhome@vyomalabs.in

- For downloading course-materials, login @ www.sanskritfromhome.in
- Subscribe to our youtube channel @ vyoma-samskrta-pathasala
- Buy our Samskrita-learning products @ www.digitalsanskritguru.com
- Support our cause for Samskrita-Samskriti @ www.vyomalabs.in